

การตรวจร่างกายหลังคลอด...สำคัญอย่างไร

อ.พญ.นลัท สมภักดี

ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

คุณแม่หลังจากคลอดลูกแล้ว เมื่อกลับไปพักผ่อนที่บ้าน ทำไมคุณหมอจึงนัดมาตรวจร่างกายหลังคลอดอีกครั้ง มีความสำคัญอย่างไร มาทราบเกี่ยวกับเรื่องนี้กัน

เนื่องจากคุณแม่จะมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ เกิดขึ้นในระหว่างการตั้งครรภ์และขณะคลอด เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่คุณแม่Otต้องได้รับการตรวจหลังคลอด โดยทั่วไปหมอนัดมาตรวจหลังคลอดประมาณ 4 – 6 สัปดาห์ ซึ่งคุณแม่ไม่ควรละเลยเรื่องนี้ เพราะจะทำให้คุณแม่ได้ทราบว่าร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปได้กลับคืนสู่ภาวะปกติแล้วหรือยัง รวมถึงมีการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตั้งครรภ์ครั้งถัดไปเร็วเกินไปอีกด้วย ในกรณีที่คุณแม่รู้สึกว่ามีอาการผิดปกติหลังคลอด เช่น มีไข้ หนาวสั่น ปวดหน่วงท้องน้อย มีอาการปวด บวม หรือแดงบริเวณแผลฝีเย็บ มีเลือดหรือหนองไหลออกจากแผล น้ำคาวปลา มีสีสีแดงสด ไม่จางลงภายใน 2 สัปดาห์หลังคลอด รวมถึงมีอาการปวด บวม แดงหรือมีก้อนที่บริเวณเต้านม ควรรีบมาพบแพทย์ก่อนวันนัด

การตรวจหลังคลอดหลัก ๆ จะประกอบไปด้วยการตรวจร่างกายทั่วไป และการตรวจภายใน

การตรวจร่างกายทั่วไป หมอนัดมาทำการชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต ตรวจหน้าท้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่คุณแม่มีแผลผ่าตัดทางหน้าท้อง รวมถึงการตรวจเต้านม เพื่อประเมินว่ามีปริมาณน้ำนมที่เพียงพอและไหลดีหรือไม่

การตรวจภายใน หมอนัดมาทำการตรวจบริเวณฝีเย็บ ดูว่าแผลฝีเย็บหายสนิทดีแล้วหรือยัง รวมถึงมดลูกมีการเข้าอู่เรียบร้อยดีหรือไม่ มีการอักเสบหรือติดเชื้อในโพรงมดลูกหรือไม่ ทำการตรวจบริเวณปากมดลูก รวมถึงมีการตรวจเช็คมะเร็งปากมดลูกตามความเหมาะสม

นอกจากการตรวจร่างกายทั่วไปและการตรวจภายในแล้ว หมอนัดมาทำการประเมินถึงสภาวะจิตใจของคุณแม่ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของภาวะซึมเศร้าหลังคลอด ซึ่งอาจพบได้ในคุณแม่หลังคลอดบางราย

การตรวจร่างกายหลังคลอดจึงมีความสำคัญมาก เพราะคุณแม่จะได้รับทราบถึงปัญหาและได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาจากคุณหมอ รวมทั้งวิธีการรักษาที่ถูกต้องแต่เนิ่น ๆ ในกรณีที่มีภาวะแทรกซ้อน **คุณแม่จึงควรให้ความสำคัญกับการมาตรวจตามนัดหลังคลอด** เพราะนอกจากจะทำให้หมอสามารถทำการวินิจฉัย และให้การรักษาในกรณีที่มีภาวะแทรกซ้อนได้ในระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว คุณแม่อังจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์สำหรับคุณแม่และลูกน้อยอีกด้วย